

Nieuwsbrief

april 2025

Nieuws van de bestuurstafel

Onderstaand een aantal korte items uit de voorbije maand:

- Onlangs hebben we bericht gekregen dat we onze opslag in de garage van Doornehof moeten beëindigen. Gelukkig bood de Stichting Tiny en Anny van Doorne Fonds als alternatief een ruimte nabij de paardenstallen aan. De aanwezige paarden mogen tot hun dood daar blijven. En zolang kunnen wij de voor ons nieuwe ruimte benutten.
- Onze penningmeester Michel van den Berkmortel heeft aangegeven, dat hij na boekjaar 2025 zijn werkzaamheden als penningmeester wil beëindigen. Tevens zal hij in 2026 tussentijds aftredend zijn. Zijn terugtreden is een aderslating voor het bestuur en de vereniging. Wij zijn dan ook naarstig op zoek naar nieuwe bestuursleden en meer in het bijzonder naar een penningmeester. Hebt u zelf belangstelling of zou u een goede kandidaat weten, neem dan contact op met het secretariaat of een van de bestuursleden.

Namens het bestuur,
Jos Thijssen, secretaris

Lezing - 'Van Jan de Quay tot nu'

Het verhaal van Brabant na de oorlog

Op 16 april om 20.00 uur organiseert Heemkundekring H.N. Ouwering een lezing in cultureel centrum Den Draai in Zeilberg. De lezing wordt verzorgd door Jan van Oudheusden. Hij vertelt het verhaal van Deurne na de oorlog.

Na de Tweede Wereldoorlog is Noord-Brabant onherkenbaar veranderd. Soms geleidelijk, maar vaak ook schoksgewijs. Bij het aantreden van Jan de Quay als Commissaris van de Koningin in 1946 leek het erop dat de vooroorlogse verhoudingen en normen moeiteloos hersteld waren, maar in de jaren zestig kwam alsnog een vloedgolf op die het traditionele Brabant overspoelde. Op alle terreinen werd de vertrouwde wereld van de Brabanders geconfronteerd met de uitdagingen van de moderne tijd.

Of het nu ging om economie en werkgelegenheid, om het aanzien van steden en dorpen, om de inrichting van het landschap, de positie van de kerk of de verhouding tussen de generaties.

In deze lezing zien we hoe de Brabanders die schokken verwerkten en een nieuw evenwicht vonden. En hoe zij al doende een ander Brabant maakten dan dat van hun ouders en grootouders. We herbeleven in deze lezing zo onze eigen geschiedenis, de jaren die die we zelf hebben meegemaakt.

Over de spreker

[Jan van Oudheusden](#) is een enthousiast en veelgevraagd spreker. Hij was vele jaren provinciaal historicus van Noord-Brabant en vanaf 2008 als onderzoeksmedewerker verbonden aan de leerstoel Cultuur in Brabant van de Universiteit van Tilburg. Hij publiceerde diverse boeken en artikelen over de geschiedenis en het erfgoed van 's-Hertogenbosch en van Noord-Brabant. Bij zijn pensionering in 2014 werd hem door het provinciebestuur van Noord-Brabant de provinciale onderscheiding 'de Hertog Jan' toegekend.

De toegang is voor leden van de Heemkundekring gratis; van niet-leden wordt een bijdrage van € 3,00 gevraagd.

Jaarlijkse dagexcursie Dwars door Brabant naar Bergeijk en Waalwijk op 28 juni 2025

Na het geslaagde uitstapje naar Doorn en Amersfoort in 2024 blijven we dit jaar weer in onze eigen provincie. We toeren door Brabant en gaan de snelwegen zo veel mogelijk mijden. 's Morgens stoppen we eerst in Bergeijk en lopen daar onder leiding van gidsen de Rietveldwandeling. 's Middags leggen we aan in Waalwijk om daar in het museum Schoenenkwartier van een rondleiding te genieten.

Dagindeling

's Morgens na koffie met gebak lopen we, verdeeld in drie groepen, in Bergeijk vanuit het Cultuurhuis (voorheen een Teutenhuis) onder leiding van gidsen de zogenoemde Rietveldsafari (2 km). We zien geen wilde dieren maar trekken in dit Kempendorp de sporen na van de vermaarde meubelontwerper, grafisch kunstenaar en architect Gerrit Rietveld (1888-1964) en zien ook tuinen en een park ontworpen door de internationaal

bekende tuinarchitect Mien Ruys. Het feit doet zich voor dat er in Nederland na Utrecht, zijn geboorteplaats, nergens meer werk van Rietveld openbaar zichtbaar is dan in Bergeijk.

's Middags gaat de bus noordwaarts en snijdt zo Noord-Brabant middendoor naar Waalwijk. Rond 13.00 parkeren wij de bus in de buurt van het museum "Schoenenkwartier", waar we eerst lunchen en dan een rondleiding krijgen door dit cultureel gebouw, ook weer in drie groepen. Dit gaat anderhalf uur duren. We krijgen inzicht in de geschiedenis van ons schoeisel en laten bovendien het rijke verleden van de schoen- en lederindustrie in deze stad en haar omgeving, De Langstraat, tot leven komen. Om ongeveer 16.00 uur zit de rondleiding erop en, indien tijd en financiën het toelaten, kunnen we nog een afzakkertje nemen. We rijden vervolgens rechtstreeks terug naar de plek waar we in de ochtend begonnen: naar Deurne achter het Station. De verwachting is daar rond 17.30 uur aan te komen.

Vertrek en terugkomst

Om 8.15 uur precies (10 minuten vooraf aanwezig zijn) vertrekken we vanaf de achterzijde NS-station Deurne, Fabrieksstraat, met een touringcar van Hebben Tours uit Liessel. Omstreeks 17.30 uur zijn we weer terug in Deurne, aan de achterzijde NS-station Deurne, aan de Fabrieksstraat.

Kosten

Door prijsstijgingen in de horeca- en reissector zouden we de prijs opnieuw iets naar boven aan moeten passen, maar het bestuur heeft besloten dat de Heemkundekring die verhoging zal dragen. De kosten per persoon bedragen daardoor € 60 voor leden en € 65 voor niet-leden.

Aanmelden

Aanmelden kan alléén door het overmaken van dit bedrag op onze rekening NL86 RABO 0129003948 onder vermelding van: Bergeijk en Waalwijk. Aanmelden kan tot 23 mei 2025.

Voor deelname geldt de volgorde van aanmelding, dus wie het eerste komt, het eerst maalt. Bij overboeking van het maximale aantal personen, worden, als u daarom niet mee kunt, uw overgemaakte deelnamekosten teruggestort.

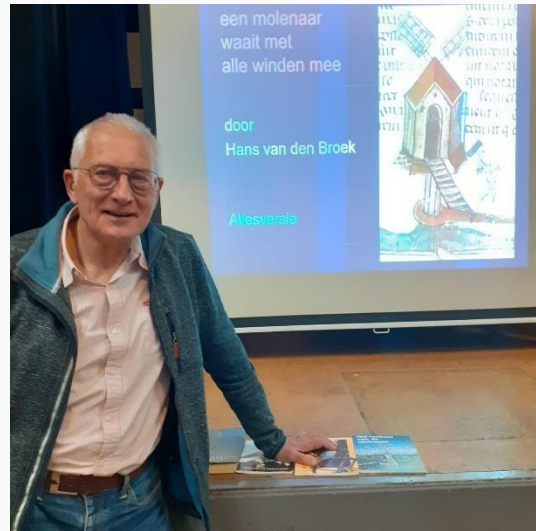
De reis gaat door bij minimaal 40 deelnemers. Mocht de reis niet doorgaan worden de reeds betaalde deelnamekosten teruggestort. Er kunnen 45 deelnemers mee (een paar meer kan eventueel dit jaar ook wel).

Meer informatie

Voor meer informatie stuurt u gerust een mail naar: klaashendriks@planet.nl. Bent u niet in de gelegenheid om te mailen? Neem dan telefonisch contact op met de coördinator Klaas Hendriks via telefoonnummer: 06-15 17 04 30 (na 18.00 uur).

Het belooft als vanouds een mooie en leerzame dag te worden!

Voor de Werkgroep Lezingen en Excursies, Klaas Hendriks

Schat aan informatie over molens en molenaars

Verslag lezing Hans van den Broek

Een kleine 50 bezoekers, waaronder 14 betalende niet-leden, hadden de stoute schoenen aangetrokken op 17 maart voor een bezoek aan Den Draai. De grote zaal voor de daar te houden lezing van Hans van den Broek was door de beheerder weer keurig was ingericht.

De toeschouwers zagen het historische verhaal van de molen en zijn uitbater aan zich voorbijtrekken via talloze plaatjes op het grote scherm, rijkelijk voorzien van professioneel commentaar door de spreker. Dit verhaal duurde tot ongeveer 1960. Daarna behoorden de molens tot het historisch erfgoed, heden ten dage vaak omgebouwd tot horecagelegenheid of museum.

Molens bestaan al erg lang, al sinds de tijd dat men ontdekte dat men zaden van sommige grassen fijn kon malen en er dan brood van te bakken of te consumeren in melk of water als pap (zesduizend jaar voor Christus). Meest voorkomende types waren watermolens, windmolens en vroeger ook rosmolens, voortbewogen door paarden en ook door tot slaaf gemaakten.

Molens waren er niet alleen voor het malen van graan maar ook als energiebron voor andere zaken, bijvoorbeeld het slaan van olie of het zagen van boomstammen tot planken. In onze contreien waren molens centrale plekken van steden, dorpen en gehuchten. Hans vertelde verschillende anekdotes over het meer recente verleden. Een greep eruit: Een molenaar was een woekeraar die met alle winden meewaaide en te veel scheploon rekende. Tandbederf kwam in vroegere tijden niet van cariës maar van schurende steentjes die in het meel zaten. Boodschappen, die de stand van de wieken doorgaven, waren sterk regio gebonden en een kwartel in een kooi voorspelde of er wind kwam. Wieken draaien linksom en het raderwerk is van uitgewerkt eikenhout. Van bovenuit stond alles bovendien onder supervisie van de patroonheilige H. Victor.

Het was een onderhoudende avond.

Klaas Hendriks, voor de Werkgroep Lezingen en Excursies

Deurnes Dictee

Op zaterdag 15 maart vond in de bibliotheek in het kader van de Boekenweek het Deurnes Dictee plaats. Hans van Hoek verzorgde deze ludieke middag met een aantal anekdotes en een uitleg over de Deurnese spelling. Daarna dicteerde hij 10 zinnen in het Deurnes dialect. Negen deelnemers, waaronder Diny Knijnenburg en Leo van Berlo, waagden zich aan de juiste schrijfwijze. Een mooie activiteit in het kader van het Boekenweekthema: 'je Moerstaal'.

Onthulling gedenksteen Herman Maas

Zo'n 25 belangstellenden trotseerden op 15 maart 2025 de snijdende kou om de onthulling van de gedenksteen van Herman Maas bij te wonen. De gedenksteen heeft lang bij de familie Beurskens aan de Deurneseweg te Venray in hun tuin gestaan. Na het overlijden van mevrouw Beurskens is besloten om voor de gedenksteen een openbare plek te zoeken. En die plek is gevonden aan de overzijde van de Deurneseweg op het terrein 'Groteberg', waar van 1649 tot 1672 een grenskerk heeft gestaan. De verplaatsing van de gedenksteen en de plaatsing van een informatiebord werd mede mogelijk gemaakt door Heemkundekring H.N. Ouwering, HPV Venray en LGOG Kring Venray. De onthulling werd muzikaal opgeluisterd door Henk Deters.

De gedenksteen werd onthuld door Paulus Beurskens en zijn tante. Het bij de gedenksteen geplaatste informatiebord werd onthuld door Antoine van Baars, voorzitter van onze heemkundekring en Rein Dupont van Historisch Platform Venray. De herplaatsing van de gedenksteen is een mooie vorm van samenwerking over de grens heen.

Impressie Algemene Ledenvergadering 26 maart 2025

Algemene ledenvergadering

Op woensdag 26 maart 2025 hielden we onze jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. De opkomst viel met 40 aanwezigen wat tegen. Penningmeester Michel van den Berkmortel gaf een uitgebreide toelichting op de financiële cijfers. Antoine van Baars was aftredend en werd bij acclamatie herkozen. Helaas meldde zich niemand als 1e reserve voor de kascommissie. Het concept-verslag van deze vergadering zal opgenomen worden op DocuDataDeurne. Dit zal in een Nieuwsbrief aangekondigd worden.

Ben Damen

De vergeten gezichten van Brabant

Ben Damen heeft met medewerking van onder andere leden van onze heemkundekring een boek geschreven over Brabantse oorlogsslachtoffers. Daarin is ook een hoofdstuk over Deurne en haar kerkdorpen opgenomen.

Dit boek wordt gepresenteerd op vrijdag 2 mei in het gemeentehuis van Someren en op zaterdag 3 mei in de bibliotheek in Best. Meer informatie is te vinden op: <https://eindhoven.op-shop.nl/ingang/best/17265/boekpresentatie-ben-damen-over-verhalen-van-oorlogslachtoffers/03-05-2025>

Vooraf aanmelden is verplicht en kan via bovenstaande link. Voor vragen kunt u contact opnemen met Ben Damen: benndamen@yahoo.com

Brabants Heem De Koerier 104

De Koerier, het blad van Brabants Heem, bevat weer een aantal interessante artikelen. Zie: <https://brabantsheem.nl/wp-content/uploads/2025/03/De-Koerier-Nr104.pdf>

Bezetting openstelling heemhuis op zondag

Voor de openstelling van ons heemhuis, elke 2e en 4e zondag van de maand, zoeken we nog een aantal vrijwilligers die bereid zijn gemiddeld vier keer per jaar als gastvrouw/-heer te willen optreden. Meer informatie en/of aanmelden kan via [het secretariaat](#).

In april treden de volgende leden als gastvrouw/-heer op:

- 13 april: Thom vd Straaten, Sjaan vd Weijst
- 27 april: Josée vd Loo, Jos Thijssen

[>> Agenda heemkundekring](#)

Openingstijden heemhuis

- Elke 1e maandag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur voor Genealogie.
- Elke dinsdag van 19.00 tot 21.00 uur
- Elke 3e woensdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur voor DeurneWiki en DocuDataDeurne
- Elke 1e woensdag van de maand van 19.30 tot 21.00 uur voor de bibliotheek
- Elke 2^e en 4^e donderdag van de maand van 10.00 tot 12.00 uur voor fotoherkenning
- Elke 2^e en 4^e zondag van de maand van 14.00 tot 16.00 uur